

skutečně rozhodujícím. Byl projevem opravdového myšlení na Boha jako na Stvořitele a Pána, na němž člověk závisí svým životem, pod jehož soudem stojí, jehož pravdivé slovo slyší a jest jím volán na cestu života. Na tuto cestu chtěl se postavit a po ní bezpečně, pod vedením věrohodných Božích svědků a duchovních správců jít ten, kdo se do Jednoty přihlásil a slíbil řídit se jejími pokyny v ujištění, že bude veden správnou cestou. Bratři jmenovali tento vztah „dověrností k Jednotě“ a své členy „bezpečili spasením“, jestliže v upřímné víře v Kristovu milost následovali jasně předloženou vůli Boží, jsouce v Boží milosti utvářeni slyšením slova evangelia i účastenstvím na svátostech.

Bratrský řád provázený kázní docházel od časů Lutherových v evangelickém světě souhlasné pochvaly, již se Bratři rádi dovolávali. Ozývaly se ovšem i *kritické hlasy*. Vytýkaly, že se kázní v Jednotě připojuje přijímání osob, ať jde o kněze, ať o laiky. Že ji konají lidé nezkušení, úzkého rozhledu. Že vede k pýše. Nadto zcela zásadně: Že činí Bratry mnišskou sektou. Že stojí v cestě sjednocení s pravověrnými luterány, že tedy páchně schismatem. Že znamená pohrdání světskými řády, založenými ve vůli Boží, když se od křestanů žádá vyšší mravnost, než jaká platí obecně v křesťanské společnosti, a odmítá-li se užívání světských soudů, jako by byly pohanské. Zejména pak, že se bratrské pojetí řádu a kázně vůbec protiví ospravedlnění z víry a ruší křesťanskou svobodu, klade-li se tu tak veliký důraz na skutky a ukládá-li se lidem takovou měrou závazná poslušnost ustanovení přece jen lidských, jakými se jevil bratrský výklad vůle Boží. Bratři tyto výtky velmi často slyšeli, nedostatků ve své praxi byli si vědomi a usilovali o jejich nápravu, ale nedali se odradit od své cesty. Slyšeli z Písma výzvy, které pro ně rozhodovaly. [O napominání a kázní Mat. 18, 15–17; o svazování a rozvazování svědomí Mat. 16, 19; Jan 20, 23; o oddělování od chodících „nečistých“ 2 Tes. 3, 6; 2 Kor. 6, 17; o trestání hříšníka 1 Kor. 5; 1 Tim. 5, 20 a j. v.]

Přes svou výběrovost Jednota zásadně *odmítala sektářství*. Již za Lukáše si uvědomila povinnost přijímat za údy ne snad teprve mravně dokonalé křesťany, ale pro lásku Kristovu ty, kdo

se chtějí dát vést. [Výše str. 75.] Odlišením jednoty [denominace] a církve [obecné] dávala vytrvale najevo tento svůj postoj, prohlásujíc se jen za jednu z jednot, na jejichž humně je rozprostřeno zrna Kristovo, k nerozeznání smíšené s koukolem zlých lidí a pokrytců. Není tím řečeno, že by Jednota vždycky sektářskému zúžení a duchovní pýše ušla. Ale přemáhala obojí a ve styku se zahraničním protestantismem byla ve správném rozpoznávání posilována, nalézajíc ve velikých evangelických církvích učitele, přátele, oporu i mnohý vzor. Zejména u církví reformovaných setkala se s řádem a kázní, třeba někdy jinak požímanou a vykonávanou. Ostatně ani luterství nebylo přece bez vědomí potřeby kázně a bez příkladů jejího konání. Bratři věděli a ověřovali si, že viditelná církev nikdy nebude a není bez příměsí nečistoty, nepřestávali však pokládat za povinnost věrného křesťana, aby hledal takovou jednotu, v níž se vážně o křesťanský život z víry dbá, a tu aby se práce o čistou církev odpovědně účastnil.

O BRATRSKÝCH ŘÁDECH poslední třetiny 16. století a počátku století příštího informuje nás zejména Jan Lasickei a „Řád církevní Jednoty bratří českých“ z roku 1616, vydaný tiskem v 1632. Spolu s jinými zprávami poskytují obraz dosti úplný. Je odtud patrné, že Bratři i v tomto pokročilém stadiu Jednoty trvali při *dělení svých členů* na počínající, prospívající a t. zv. dokonalé, zvané jindy „konající“ [Červenka, Cesty 81] nebo nejvyšší, k dokonalosti se nesoucí, neboť za dokonalého Bratří nepokládali nikoho. První, přijatí „do sboru k slyšení slova Božího“, byli vyučováni a vedeni k novému životu v pokání, k důvěře, že kněží Jednoty jsou praví služebníci a šafáři tajemství Kristových, a k hotovosti trpět s Jednotou protivenství. Bratři sami je srovnávali s katechumeny první církve. Když byli dostatečně vyučeni i prověřeni, byli přijímáni za vzkládání rukou mezi prospívající, „k dobrému svědomí“, t. j. k svátosti večeře Páně. Do třetí kategorie byli kladeni údově vypsělí ve známosti věcí Božích a ve víře, lásce a naději tak vkořenění, že mohli i jiné spravovat. Z nich byli voleni sboroví funkcionáři. Všem,